

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 522/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. R. a Ing. S. R., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s právom podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 13 C 108/2007-159 zo 16. novembra 2009 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co 104/2010-193 zo 16. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. R. a Ing. S. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júna 2011 doručená sťažnosť Ing. J. R. (ďalej len „sťažovateľ“) a Ing. S. R. (ďalej len „sťažovateľka“), K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s právom podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 108/2007-159 zo 16. novembra 2009 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co 104/2010-193 zo 16. marca 2011.

Sťažovateľ a sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedli:

„Podávame sťažnosť na porušovanie práva manželky odporcu v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I a Krajskom súde v Košiciach, spisová značka 13 C/108/2007, aby sa jej vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jej prítomnosti a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom v zmysle článkov 46 až 48 Ústavy Slovenskej republiky...

Navrhovateľ Územné bytové družstvo K., v zastúpení JUDr. A. L., advokátka, K. vo svojom podaní označil ako odporcu – účastníka konania len jedného z manželov Ing. J. R., K. a domáhal sa úhrady pohľadávok v súvislosti s užívacím právom bytu. ...

Potom ďalej konal právne úkony v tomto konaní s porušovaním článku 46 ods. (1) ÚSR odopieraním manželke odporcu jej právo, aby sa jej vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jej prítomnosti a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Týmto sa dopustil Okresný súd Košice I porušenia práva manželky odporcu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež porušenia zákazu diskriminácie na základe pohlavia podľa čl. 14 tohto Dohovoru. Dokonca Okresný súd Košice I nevykonal nič ani potom, čo manželka odporcu podala proti tomuto odopretiu práva sťažnosť na tomto súde dňa 8. 2. 2010, len založil sťažnosť do spisu. Na urgenciu tejto sťažnosti dňa 9. 5. 2011 podanú už oboma manželmi predsedovi Krajského súdu v Košiciach len uviedol, ako bolo naložené s pôvodnou sťažnosťou a vysvetľoval, že nemôže posudzovať vecnú správnosť toho-ktorého sudcu v konkrétnom súdnom konaní... a odložil našu sťažnosť ako neprípustnú.“

Sťažovateľ a sťažovateľka na základe uvedených skutočností žiadajú, aby ústavný súd vyslovil porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 dohovoru,

a súčasne sa domáhajú, aby ústavný súd „využil svoje kompetencie a zrušil tieto protiprávne vynesené súdne rozhodnutia“.

Ústavný súd žiadajú o „zrušenie rozsudku 13 C/108/2007-159 710211287 Okresného súdu Košice 1 zo dňa 16. 11. 2009 a zrušenie rozsudku 11 Co/104/2010-193 710211287 Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. 3. 2011, keďže boli vynesené v rozpore s § 104 ods. (2) OSP“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd z hľadiska subjektu oprávneného podať sťažnosť ústavnému súdu vo svojej stabilizovanej rozhodovacej činnosti opakovane uviedol, že sťažnosť „nemôže

podat' fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv alebo slobôd iných osôb, nie svojich“ (napr. II. ÚS 34/95). Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa namietajúcu porušenie označených základných práv svojej manželky rozsudkom okresného súdu č. k. 13 C 108/2007-159 zo 16. novembra 2009 a rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 104/2010-193 zo 16. marca 2011 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej podania zjavne neoprávnenou osobou.

2. Sťažovateľka namieta predovšetkým porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru, keď tvrdí, že jej bol odopretý prístup k súdu rozsudkom okresného súdu č. k. 13 C 108/2007-159 zo 16. novembra 2009 a rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 104/2010-193 zo 16. marca 2011.

a) Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľky označeným rozsudkom okresného súdu ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu zistil, že návrh navrhovateľa (Územné bytové družstvo K.) vo veci vedenej pod sp. zn. 13 C 108/2007 o zaplatenie 205,11 € s príslušenstvom smeroval iba proti sťažovateľovi (Ing. J. R.), rovnako ako aj výrok rozsudku v uvedenej veci.

Z odôvodnenia rozsudku ďalej vyplýva, že sťažovateľ „vo svojej výpovedi na pojednávaní zo dňa 30. 1. 2008 potvrdil, že spolu s manželkou S. R. je spoločným nájomcom vyššie citovaného bytu a zároveň je členom Ú.“. Táto skutočnosť je zrejmá aj zo zápisnice okresného súdu o pojednávaní konanom 30. januára 2008 (č. l. 58); nesvedčí však o tom, a to spolu so skutočnosťami uvedenými v zápisnici o pojednávaní zo 16. novembra 2009, na ktorom bol vyhlásený rozsudok (č. l. 159), že by navrhovateľ či sťažovateľ ako účastník konania (odporca) uplatnil akýkoľvek návrh vo veci účasti sťažovateľky (manželky), resp. že by ho bola uplatnila sťažovateľka sama v priebehu označeného konania okresného súdu, a nevyplýva to napokon ani z doplnacieho rozsudku okresného súdu č. k. 13 C/108/2007-166 z 26. januára 2010.

Proti označenému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka 8. februára 2010 (v jej podaní je chybné uvedenie 8. január 2010; podanie bolo okresnému súdu doručené

8. februára 2010, pozn.) odvolanie, v ktorom uviedla, že podáva návrh na zrušenie označeného rozsudku okresného súdu, ako aj „návrh na zrušenie všetkých právnych úkonov v tomto konaní z dôvodu ich neplatnosti v zmysle ustanovenia § 701 ods. (1) Občianskeho zákonníka“, pretože „všetky právne úkony uvedeného konania boli vykonané bez mojej účasti a bez môjho súhlasu, sú teda v zmysle Občianskeho zákonníka neplatné“.

Sťažovateľ podal 12. februára 2010 odvolanie proti označenému rozsudku okresného súdu (doručené 12. februára 2010) a 22. februára 2010 podal aj odvolanie proti označenému dopĺňaciemu rozsudku okresného súdu (doručené okresnému súdu 23. februára 2010), pričom sa v týchto odvolaniach nezmienil o účastníctve manželky v označenom konaní okresného súdu.

V nadväznosti na uvedené zohľadniac skutočnosť, že sťažovateľka mala možnosť v konaní pred okresným súdom podať návrh na vstup do konania v predmetnej veci a v prípade nevyhovenia jej návrhu mala možnosť využiť opravné prostriedky podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ústavný súd odmietol túto časť jej sťažnosti pre nedostatok právomoci.

b) Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľky označeným rozsudkom krajského súdu ústavný súd uvádza, že krajský súd rozsudkom č. k. 11 Co/104/2010-193 zo 16. marca 2011 potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom, pričom vo výroku rozsudku odmietol odvolanie sťažovateľky. V odôvodnení svojho rozsudku, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľky, krajský súd uviedol:

„Rozsudok 13 C 108/2007-159 napadla odvolaním (označeným ako sťažnosť na č. l. 169) aj Ing. S. R., ktorá je manželkou žalovaného.

Podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Vo všeobecnosti podľa ustálenej súdnej praxe platí, že oprávnenie na podanie odvolania chýba tomu subjektu v občianskoprávnom konaní, ktorému výrokom rozhodnutia, ktoré napáda odvolaním, nebola spôsobená určitá, hoci nie významná ujma na jeho

právach. Oprávnenie na podanie odvolania chýba i tomu subjektu, ktorý nebol účastníkom konania.

Podľa § 90 O. s. p. žalobcom je ten, kto podá na súd žalobu a žalovaným je ten, koho žalobca v žalobe ako žalovaného označil. V sporovom konaní, ktoré možno začať iba na základe žaloby, preto nemožno považovať za účastníka konania toho, koho sa vec prípadne aj týka, ak nebol v žalobe ako účastník konania označený žalobcom.

Ing. S. R. nebola účastníčkou konania, preto jej chýba oprávnenie aj na podanie odvolania. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd musel jej odvolanie podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. odmietnuť, keďže bolo podané osobou, ktorá na podanie odvolania nie je oprávnená.“

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie svojich označených základných práv rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 104/2010-193 zo 16. marca 2011, ktorá nebola účastníčkou konania pred okresným súdom, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej podania zjavne neoprávnenou osobou.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa a sťažovateľky uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2011